

УДК 657.22.001.57

JEL Classification: M41, M 42, O23

ТОФАНЮК О. В.¹, ОЛЬШАНСЬКИЙ О. В.², ПОНОМАРЬОВА С. С.³

ФІНАНСОВИЙ ЛІЗИНГ ЯК ОСНОВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ІНВЕСТИВАННЯ ООНОВЛЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

DOI: 10.32620/cher.2022.1.07

Постановка проблеми. Формування та розвиток ресурсного потенціалу вітчизняних підприємств потребує пошуку нових інструментів фінансування оновлення основних засобів, серед яких важливе місце займає фінансовий лізинг. *Методологічною основою* стали наукові праці як вітчизняних, так і закордонних авторів. Історичні аспекти розвитку лізингових відносин розкрито в роботах В. Горемикіна, О. Грищенка. Розгляду фінансового лізингу як форми залучення інвестиційних ресурсів підприємства присвячені наукові дослідження Б. Наконечного, К. Захожая, А. Ляшанова. *Метою статті є* розглянути особливості використання фінансового лізингу, як інструменту інвестування оновлення основних засобів вітчизняних підприємств. *Основною гіпотезою дослідження є* допущення, що фінансова оренда є вигідним джерелом фінансування заміщення застарілого обладнання, на нове. *Виклад основного матеріалу.* Визначено поняття «фінансова оренда», згідно чинного законодавства, надано характеристику, позитивні та негативні сторони фінансового інструменту. *Оригінальність та практична значимість дослідження.* Практичну значимість визначається перспективами використання фінансового лізингу для стимулювання промислових підприємств до оновлення основних засобів. *Висновки та перспективи подальших досліджень.* Зроблені висновки, щодо вигідності застосування фінансового лізингу промисловими підприємствами, як безпечного фінансового інструменту інвестування для оновлення матеріально-технічної бази підприємства.

Ключові слова:

фінансовий лізинг, фінансова оренда, лізингоотримувач, бухгалтерський облік, оренда.

FINANCIAL LEASING AS A MAIN INSTRUMENT FOR INVESTMENT RENOVATION OF FIXED ASSETS

Formulatin of the problem. The formation and development of the resource potential of domestic enterprises requires the search for new tools for financing the renewal of fixed assets, among which an important place is financial leasing. *Methodological basis of research* was the scientific works of both domestic and foreign authors. Historical aspects of the development of leasing relations are revealed in the works

¹ **Тофанюк Ольга Володимирівна**, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри фінансів, обліку і оподаткування, Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», м. Харків, Україна.

Tofaniuk Olha, Ph.D. in Economic, Associate Professor, Associate Professor of Finance, accounting and taxation Department, National Aerospace University «Kharkiv Aviation Institute», Kharkiv, Ukraine.

ORCID ID: 0000-0002-2758-6705

e-mail: tofanuk_olga@mail.ru

² **Ольшанський Олександр Вікторович**, д-р наук з держ. управл., доцент, професор кафедри економіки і підприємництва, Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля, м. Северодонецьк, Україна.

Olshanskyi Oleksandr, Doctor of Sciences in Public Administration, Associate Professor, Professor of Department of Economics and Entrepreneurship Department, Volodymyr Dahl East Ukrainian National University, Severodonetsk, Ukraine.

ORCID ID: 0000-0002-1888-7653

e-mail: oov2012@ukr.net

³ **Пономарьова Світлана Сергіївна**, студент спеціальності 071 «Облік і оподаткування», Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», м. Харків, Україна.

Ponomarova Svitlana, student of 071 Accounting and Taxation Speciality, National Aerospace University «Kharkiv Aviation Institute», Kharkiv, Ukraine.

ORCID ID: 0000-0001-9381-8749

e-mail: cvetkabass@gmail.com

of V. Goremykin, O. Grishchenko. Consideration of financial leasing as a form of attracting investment resources of the enterprise is devoted to the research of B. Nakonechny, K. Zakhozaya, A. Lyashanova. A *research aim* is to consider the features of the use of financial leasing as a tool for investing in the renewal of fixed assets of domestic enterprises. *The basic hypothesis of research* is the assumption that financial leasing is a profitable source of funding for the replacement of obsolete equipment with new ones. *Exposition of basic material*. The concept of "financial lease" is defined, according to the current legislation, the characteristics, positive and negative sides of the financial instrument are given. *Originality and practical meaningfulness*. The practical significance is determined by the prospects of using financial leasing to encourage industrial enterprises to upgrade fixed assets. *Conclusions and prospects of further research*. Conclusions are made on the profitability of using financial leasing by industrial enterprises as a safe financial investment tool to update the material and technical base of the enterprise.

Key words:

financial leasing, financial lease, lessee, accounting, lease agreement.

Постановка проблеми. Забезпечення конкурентоспроможності та економічної безпеки українських підприємств у багатьох випадках залежить від їх здатності постійно оновлювати та модернізувати основні засоби, що вимагає шукати нові джерела фінансування. Успішна підприємницька діяльність компаній напряду залежить від використання у виробничому процесі інновацій та технологій, що забезпечується сучасним обладнанням. Основним джерелом інвестицій залишаються власні кошти організацій, але їх, як правило, завжди не вистачає. Інструментом, що здатний суттєво підвищити рівень економічної безпеки підприємства є лізинг.

Проблема використання лізингу у якості дієвого інструменту забезпечення економічної безпеки потребує ретельного дослідження та наукового обґрунтування.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Розгляду питань використання фінансового лізингу, як інструменту залучення інвестиційних ресурсів присвячені наукові праці як вітчизняних, так і закордонних авторів. Історичні аспекти розвитку лізингових відносин розкрито в роботах В. Горемікіна [2], О. Грищенка [4]. Розгляду фінансового лізингу як форми залучення інвестиційних ресурсів підприємства присвячені наукові дослідження Б. Наконечного [8], К. Захожая, А. Ляшанова [5]. Механізм використання лізингу як методу фінансування інноваційного розвитку вітчизняних підприємств досліджено у наукових працях Б. Габеля [1], Г. Холодного, І. Черевань та ін.

Метою дослідження є визначення особливостей і переваг лізингу як інструменту фінансування проектів з оновлення основних засобів промислових підприємств.

Виклад основного матеріалу дослідження. Лізинг за своїм змістом відповідає

кредитним відносинам (видача кредиту під покупку виробничих засобів). Лізингодавець надає лізингоотримувачу фінансову послугу, купляючи майно у виробника (продавця) за повну вартість у власність, а лізингоотримувач відшкодовує цю вартість лізингодавцю періодичними платежами, що включають в себе, аналогічно кредиту витрати лізингодавця на купівлю та утримання майна (сума кредиту) та сплату відсотків за ним. Також можна порівняти лізингові відносини з наданням лізингодавцем лізингоотримувачу комерційного кредиту за договором купівлі-продажу з відстрочкою платежу за майно, що надається в лізинг, у вигляді лізингових платежів. Крім того, лізинг пов'язаний з орендним механізмом. Згідно Закону України «Про фінансовий лізинг» термін «лізинг» трактується як фінансова оренда, а сам договір лізингу – як особливий підвид договору довгострокової оренди.

У дійсності, сукупність усіх цих визначень найбільш цілісно відображає економічну суть лізингу. Сукупність одночасно властивостей кредитної угоди, інвестиційної та орендної діяльності утворює нову організаційно-правову форму бізнесу – лізинг.

Економічна суть лізингової діяльності зводиться до розділення двох взаємопов'язаних функцій суб'єктів економічних відносин: функція власника залишається у однієї компанії, а функція користування переходить до іншого суб'єкта, що надзвичайно актуалізує проблему забезпечення економічної безпеки всіх суб'єктів лізингових операцій.

Вагомою особливістю лізингу є розподіл права володіння майном та права користування ним. Лізингодавець зберігає за собою право власності на майно, що передається, тоді як право користування переходить до

лізингоотримувача. За володіння даним правом він здійснює погоджені лізингові платежі. Після закінчення строку лізингу об'єкт залишається у власності лізингодавця, якщо інше не передбачено договором фінансового лізингу.

Лізингове фінансування економічно ефективне, якщо орендар та/або орендодавець отримує великий економічний прибуток, ніж при іншому (альтернативному) варіанті фінансування проекту. Дана умова лежить в основі визначення індикатору економічної безпеки у сфері лізингу. До якого відноситься показник очікуваного прибутку від реалізації проекту. Стан економічних відносин у сфері лізингу, що відповідають вимогам економіч-

ної безпеки, повинно характеризуватися якісними критеріями, що враховують: створення сприятливих умов для розвитку національного виробництва, стійкість фінансової системи; державне регулювання економічних процесів, що спрямоване на розвиток лізинг

На сьогоднішній день на українському ринку лізингових послуг працює близько 630 установ, що мають право надавати послуги фінансового лізинг в Україні, серед яких 78 банків, 439 фінансових компаній та 113 юридичних осіб, що мають ліцензію на дані операції. Ці компанії працюють на ринку лізингу легкових автомобілів, комерційного транспорту, обладнання, їх клієнти – в основному, підприємства.

Таблиця 1 – Аналіз ринку лізингових послуг України

№	Банк	Обов'язковий перший внесок	Строк лізингу	% ставки, грн
1	Приватбанк	Від 20%	1-10 років	0,01% – 15,9%
2	ТАСКОМБАНК	Від 0%*	1-10 років	1-16,5%
3	Укргазбанк	Від 20%	1-5 років	1,5-15,6%
4	ОТП Лізинг	Від 20%	1-10 років	1-14,8%
5	ЛК «Універсальна»	Від 30%	1-п років	1-16,05%

*- за умови надання застави

Джерело: розроблено авторами

Основні загрози економічної безпеки у сфері лізингу: нестача фінансування; складні відносини з банками, що кредитують угоду; проблеми, пов'язані з оподаткуванням лізингового бізнесу; недоробки та протиріччя у законодавстві, що заважають розвитку окремих сегментів ринку; недостатня активність держави у заохоченні лізингової діяльності.

Серед основних переваг лізингу можна визначити:

- Лізинг передбачає 100-відсоткове фінансування і не потребує швидкого повернення всієї суми боргу;

- Оренда забезпечує фінансування лізингоотримувача у відповідності з вимогами фінансованих вимог;

- Більшість лізингоотримувачів мають довгострокові фінансові плани, протягом реалізації яких їх фінансові можливості в значній мірі обмежені. Лізинг дозволяє подолати такі обмеження, тим самим сприяє більшій мобільності при інвестиційному та фінансовому плануванні;

- Питання купівлі та фінансування активів вирішуються одночасно;

- Лізингові платежі проводяться за фіксованим графіком, таким чином лізингоотримувач має більш широкі можливості координування витрат на фінансування капітальних вкладень та надходження від продажу продукції, забезпечуючи тим самим більшу частину стабільності виконання фінансових планів, ніж при купівлі обладнання;

- За умов лізингу лізингоотримувач може використовувати більше виробничих потужностей, ніж при купівлі того ж активу. Тимчасово вивільнені фінансові ресурси орендар має можливість використовувати в інших цілях.

Для України розвиток лізингу є особливо актуальним з огляду на те, що українська економіка характеризується високим ступенем зношеності основних фондів, яка в цілому по народному господарству країни, станом на 2019 рік складає 49,3%, в тому числі за основними видами економічної діяльності: промисловість – 58,3%, сільське господарство – 51,1%, транспорт і зв'язок – 49,9%, будівництво – 48,5%. При цьому підприємства змушені фінансувати інвестиції переважно із власних коштів, оскільки кредити банків, кошти інститутів спільного інвестування та

інші джерела зовнішнього фінансування складають порівняно невеликий відсоток від загального обсягу капітальних вкладень в економіці.

Об'єктами лізингу, як правило, може бути активна частина основних засобів, але може бути і пасивна. Це практично будь-який об'єкт, що не знищується під час виробничого циклу та відноситься за бухгалтерським обліком до розділу «Основні засоби». Предметами лізингу можуть бути будь-які неспоживані речі, у тому числі будівлі, споруди, обладнання, транспортні засоби та інше рухоме та нерухоме майно.

Передбачивши у договорі лізингу строки, в які йому може знадобиться майно, лізингоотримувач отримає його назад та може експлуатувати його у подальшому.

Лізингові платежі – основний елемент лізингової угоди. Під лізинговими платежами розуміють загальну суму платежів за договором лізингу за весь строк дії договору лізингу, в яку входить відшкодування витрат лізингодавця, пов'язаних з купівлею та передачею предмету лізингу лізингоотримувачу, відшкодування витрат, пов'язаних з наданням інших, передбачених договором лізингу послуг, а також дохід лізингодавця. У загальну суму договору лізингу можуть включатися викупна ціна предмета лізингу, якщо договором передбачений перехід права власності на предмет лізингу до лізингоотримувача.

Лізинговий платіж включає: погашення амортизаційних відрахувань; плата за залучені кредитні кошти, комісійна винагорода (маржа) лізингової компанії, плата за додаткові послуги лізингодавця, ПДВ, акцизи, таможені збори.

Розрахунок загальної суми лізингових платежів (ЛП) виконується за формулою (1):

$$\text{ЛП} = \text{Ав} + \text{Пк} + \text{Кв} + \text{Ду} + \text{ПДВ} \quad (1),$$

де

Ав – амортизаційні відрахування;

Пк – плата за користування лізингодавцю за надання майна за договором лізингу;

Кв – комісійна винагорода лізингодавцю,

Ду – плата лізингодавцю за додаткові послуги, передбачені договором.

За наявності переваг та недоліків лізингу, лізинг залишається ефективною формою фінансування капітальних вкладень.

Орендна ставка відсотка — ставка відсотка, за якою теперішня вартість суми міні-

мальних орендних платежів і негарантованої ліквідаційної вартості дорівнює справедливій вартості об'єкта фінансової оренди на початок строку оренди.

Різниця між сумою мінімальних орендних платежів та вартістю об'єкта оренди, за якою його було відображено у бухгалтерському обліку орендаря на початку строку оренди, є фінансовими витратами орендаря.

Витрати, понесені орендарем на поліпшення об'єкта фінансової оренди, відображають як капітальні інвестиції.

Отже розглянемо детально розрахунок орендних платежів на прикладі. Маємо вихідні умови для розрахунків лізингових операцій:

- Загальна сума закупівлі – 6 750 000,00 грн;

- Термін лізингу – 5 років (60 міс.);

- Винагорода лізингодавця – 14,8% річних;

- Плата за обладнання та винагорода нараховуються 30 грудня кожного року;

- За договором передбачено авансовий платіж, що складає 20% від загальної вартості (1 350 000,00 грн);

- Підприємство подає фінансову звітність раз на рік.

Розрахуємо лізингові платежі для ДП ХМЗ «ФЕД» на 2021 рік.

$$A = 5\,400\,000 : [1 - 1 : (1+i)^5] : i;$$

$$A = 5\,400\,000,00 : [(1 + 0,148)^5 : 0,148];$$

$$A = 1\,603\,282,57 \text{ грн в місяць.}$$

Розраховуємо винагороду лізингодавця як добуток номінальної суми та місячної відсоткової ставки:

$$5\,400\,000,00 * 14,8\% = 799\,200,00$$

Відшкодування вартості об'єкта лізингу розраховуємо як різницю між лізинговим платежем та винагородою:

$$1\,603\,282,57 - 799\,200,00 = 804\,082,57 \text{ (грн).}$$

Розрахунки з фінансової оренди орендар відображає на субрахунку 531 «Зобов'язання з фінансової оренди».

У бухгалтерському обліку орендаря об'єкт фінансової оренди (лізингу) відображають як актив та амортизують протягом періоду очікуваного використання. Амортизацію нараховують починаючи з місяця, наступного за місяцем, у якому актив було уведено в господарський оборот.

Амортизацію об'єкта фінансового лізингу орендар нараховує відповідно до норм НП(С)БО 7. Надалі лізингові платежі нараховуються щоквартально з аналогічним відображенням у бухгалтерському обліку.

Використання лізингу, дозволяє відобразити основні засоби в активі балансу, покращуючи його структуру та підвищує рентабельність використання власного капіталу компанії. Збільшення статутного капіталу та нерозподіленого прибутку також сприяє покращенню структури балансу, так як джерела

фінансування підвищує фінансову стійкість в цілому. Більш детально розглянемо структуру балансу, зобразивши її схематично (Рисунок 1).

Виходячи з даного рисунку можна побачити, що збільшується вартість власного та позикового капіталу. Зростання позикових коштів в структурі фінансування бізнесу підприємства призводить до зростання рентабельності власного капіталу.

Таблиця 2 – Графік погашення лізингових платежів при придбанні технічного обладнання для ДП ХМЗ «ФЕД»

Дата	Орендні платежі			Залишок заборгованості орендаря на кінець періоду
	Регулярні МОП (ануїтет)	У т.ч. фінансові витрати	у т.ч. платіж за обладнання	
01.01.2021	-	-	-	5 400 000.00
30.12.2021	1 603 282.51	799 200.00	804 082.51	4 595 917.49
30.12.2022	1 603 282.51	680 195.79	923 086.72	3 672 830.77
30.12.2023	1 603 282.51	543 578.95	1 059 703.56	2 613 127.21
30.12.2024	1 603 282.51	386 742.83	1 216 539.68	1 396 587.53
30.12.2025	1 603 282.51	206 694.98	1 396 587.53	0.00
Всього	8 016 412.55	2 616 412.55	5 400 000.00	

Джерело: розроблено авторами

Таблиця 3 – Відображення в обліку орендаря операції фінансового лізингу

Операція	Дт	Кт	Сума	Документ
01.01.21				
Оплачений авансовий платіж, у т.ч. ПДВ	371	311	1 350 000,00	Рахунок
Відображений податковий кредит з ПДВ	641	644	225 000,00	Платіжне доручення
Отримане та змонтовано обладнання, згідно акту прийому-передачі обладнання	152	531	6 750 000 ,00	Акт прийому-передачі
Податковий кредит з ПДВ	641	644	900 000 ,00	Видаткова накладна
Обладнання введене у експлуатацію	105	152	5 625 000,00	Акт введення
02.01.21				
Відображене зарахування заборгованості	531	371	5 400 000,00	Банківська виписка
Переведена частина довгострокової заборгованості в поточну (12 міс.)	531	611	1 603 282,51	Бухгалтерська довідка
30.12.21				
Відображені фінансові витрати (відсотки) за 1-й рік оренди	952	684	799 200,00	Бухгалтерська довідка
Перерахований лізинговий платіж за обладнання у т.ч. ПДВ за 1-й рік	611	311	804 082.51	Платіжне доручення
Перераховані відсотки	684	311	799 200,00	Платіжне доручення
Відображені фінансові витрати у фінансових результатах	792	952	799 200,00	Бухгалтерська довідка

Джерело: розроблено авторами

Активи	Пасиви
Необоротні активи – 142 409,00 грн 24.14%	Власний капітал – 458 799,00 грн 77.76%
Запаси – 330 712,00 грн 56.05%	
Дебіторська заборгова- ність – 91 568,00 грн 15.52%	Довгострокові зо- бов'язання – 28 272,00 грн 4.79%
Ін. об. активи – 5 100,00 грн 0,86%	Поточні зо- бов'язання – 102 907,00 грн 17.44%

Активи	Пасиви
Необоротні активи – 142 698,00 грн 19.55%	Власний капітал – 542 011,00 грн 75%
Запаси – 275 483,00 грн 38.38%	
Дебіторська заборго- ваність – 111 750,00 грн 17.12%	Довгострокові зобов'язання – 61 040,42 грн 8.39%
Грошові кошти та їх еквіваленти – 175 204,00грн 24.20%	Поточні зо- бов'язання – 120 920,38 грн 16.69%
Інші об. активи – 3970,00 грн 0,55%	

Рисунок 1 – Структура балансу «ДО» та «ПІСЛЯ» фінансового лізингу
Джерело: розроблено авторами

Також необхідно зазначити, що операція з передачі основного засобу контрагенту буде постачанням товарів для цілей оподаткування ПДВ. Адже фактична передача активу на підставі договору про фінансовий лізинг чи іншої домовленості, відповідно до якої оплата відстрочена, але право власності на матеріальні активи передається не пізніше дати здійснення останнього платежу, прирівнюється до постачання товарів (пп. 14.1.191 Податкового Кодексу).

Також підприємство в будь-якому випадку матиме об'єкт оподаткування ПДВ за названою операцією. За операцією з фінансової оренди податкові зобов'язання виникають на дату фактичної передачі об'єкта оренди у користування орендарю (п. 187.6 ПК).

Починаючи з 01.01.2015, об'єкт оподаткування податком на прибуток визначають за правилами бухгалтерського обліку з урахуванням різниць відповідно до розділу III ПК (п. 134.1 ПК). Застосовують різниці ті підприємства, які отримала більше

40 млн грн річного доходу, а також ті, — які не повідомлять контролюючий орган про незастосування різниць у річній податковій декларації з податку на прибуток.

Тож, визначаючи об'єкт оподаткування податком на прибуток, підприємство спиратиметься на дані бухгалтерського обліку.

Отже, якщо підприємство укладає договір на передачу основного засобу контрагенту на вказаних умовах, така операція для цілей бухгалтерського обліку вважатиметься фінансовою орендою. Також за такою операцією виникатимуть податкові зобов'язання з ПДВ.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Головними перевагами використання фінансового лізингу в якості інвестиційного інструменту, здатного активізувати процес оновлення основних засобів вітчизняних підприємств є:

- підвищення конкурентоспроможності лізингоотримувача за рахунок використання найновіших об'єктів лізингу;

- придбання й використання підприємства основних засобів без значних одnorазових витрат;

- розширення виробничих потужностей підприємства без втрати його фінансової стійкості та зниження ліквідності;

- швидкість укладання лізингової угоди та гнучкий порядок здійснення лізингових платежів, порівняно з іншими інструментами залучення фінансування для оновлення основних засобів;

- більша доступність фінансового лізингу, порівняно з кредитом.

Хоча знос основних засобів промислових підприємств в Україні має найбільший рівень, дані підприємства не поспішають користуватися послугами фінансових компаній. Частка укладених договорів фінансового лізингу промисловими підприємствами України за 2019 рік не перевищує 4%. Тому на сьогодні промислові підприємства є одним із найбільших потенційних споживачів лізингових компаній.

Література

1. Габель Б.Р. Розвиток фінансового лізингу України в розрізі спільного європейського ринку. *Сучасні тенденції фінансового ринку* 2013. URL: <http://libfor.com/index.php?newsid=1923>

2. Горемыкин В. А. Лизинг. Практическое учебно-справочное пособие. Москва: ИНФРА-М, 1997. 384 с.

3. Господарський кодекс України, прийнятий Верховною Радою України 16.01.2003 р. № 436-IV URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.

4. Грищенко О. Фінансовий лізинг: історія, сучасність та перспективи розвитку. *Юридичний журнал*. 2006. №3. URL: <http://www.justinian.com.ua/print.php?id=2192>

5. Захожай К. В., Ляшанов А. О. Фінансовий лізинг як форма залучення інвестиційних ресурсів підприємства. *Проблеми підвищення ефективності інфраструктури*. 2011. Вип. 32. С. 83-88.

6. Конвенція УНІДРУА про міжнародний фінансовий лізинг. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_263

7. Мірошніченко О. Ю. Фінансовий лізинг як інвестиційний інструмент оновлення основного капіталу підприємств. *Фінанси інституційних секторів економіки України: стан, тенденції розвитку, практика реформування*: матеріали науково-практичної конференції. Київ: НДС "Центр економічних досліджень", Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2014. С. 27-28.

8. Наконечний Б. В. Переваги та недоліки лізингу порівняно з іншими видами інвестиційної діяльності. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку*: збірник наукових праць. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. С. 262 – 270.

9. Наявність і стан основних засобів за 2019 рік, 2020 рік. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

10. Підсумки діяльності лізингодавців за 2019 р. URL: http://www.uul.com.ua/files/Q4_2012_ukr.pdf.

11. Податковий кодекс України, прийнятий Верховною Радою України 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

12. Про фінансовий лізинг: Закон України, прийнятий Верховною Радою України 16.12.1997 р. № 723/97-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/723/97-vr>.

13. Статистичний щорічник України за 2019 р. За ред. О.Г. Осауленка. Київ: Державна служба статистики України, 2019. 552 с.

14. Цивільний кодекс України, прийнятий Верховною Радою України 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

References

1. Gabel, B. (2013). Development of financial leasing of Ukraine in terms of the common European market. *Modern trends in the financial market*. Retrieved from: <http://libfor.com/index.php?newsid=1923>

2. Goremykin, V. (1997). *Leasing. Practical study guide*. Moscow: INFRA-M, 384.

3. Economic Code of Ukraine, adopted by the Verkhovna Rada of Ukraine on January 16, 2003. № 436-IV. Retrieved from: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.

4. Gryshchenko, O. (2006). Financial leasing: history, modernity and prospects of development. *Legal Journal*, 3. Retrieved from: <http://www.justinian.com.ua/print.php?Id=2192>

5. Zakhochai, K., Lyashanov, A. (2011). Financial leasing as a form of attracting investment resources of the enterprise. *Problems of improving the efficiency of infrastructure*, 32, 83-88.

6. UNIDROIT Convention on International Financial Leasing. Retrieved from: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_263

7. Miroshnichenko, O.Yu. (2014). Financial leasing as an investment tool for the renewal of fixed capital of enterprises. *Finance of institutional sectors of economy of Ukraine: state, tendencies of development, practice of reforming: materials of scientific-practical conference*. Kyiv: NDS "Center for Economic Research", Taras Shevchenko National University of Kyiv, 27-28.

8. Nakonechny, B. (2017). Advantages and disadvantages of leasing compared to other types of investment activities.

Стаття надійшла

до редакції : 20.12.2020 р.

Management and Entrepreneurship in Ukraine: Stages of Formation and Problems of Development: Collection of Scientific Papers. Lviv: Lviv Polytechnic Publishing House, 262-270.

9. Availability and condition of fixed assets for 2019, 2020. Retrieved from: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

10. Results of lessors' activities for 2019. Retrieved from: http://www.uul.com.ua/files/Q4_2012_ukr.pdf.

11. Tax Code of Ukraine, adopted by the Verkhovna Rada of Ukraine on 02.12.2010 № 2755-VI. Retrieved from: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

12. On financial leasing: Law of Ukraine, adopted by the Verkhovna Rada of Ukraine on 16.12.1997 № 723/97-VR. Retrieved from: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/723/97-вр.1>

13. Statistical Yearbook of Ukraine for 2019. Kyiv: State Statistics Service of Ukraine, 552.

14. Civil Code of Ukraine, adopted by the Verkhovna Rada of Ukraine on January 16, 2003. № 435-IV. Retrieved from: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

Стаття прийнята

до друку: 30.03.2021 р.

Бібліографічний опис для цитування :

Тофанюк О. В. Фінансовий лізинг як основний інструмент інвестування оновлення основних засобів / О. В. Тофанюк, О. В. Ольшанський, С. С. Пономарьова // Часопис економічних реформ. – 2022. – № 1(45). – С. 52–59.

